ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 59.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 31-го Іюля — 1843 — *Wilno* WTOREK, 31-go *Lipca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 25 *Іюля.*

Ярославскій Вице-Губернаторъ, въ званіи Камеръ-Юнкера, Статскій Совѣтникъ *Донауровъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ званіе Каммергера Двора Его Императорскаго Величества.

— Дѣвицы: Графиня Елена *Фонъ-деръ-Паленъ*, Ольга *Ушакова* и Графиня Елисавета *Апраксина*, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

— Его Императорское Величество, въ 17-й день Іюня, Высочайше повелѣть изволилъ: Членами Евангелическо-Лютеранской Генеральной Консисторіи, на слѣдующее трехлѣтіе, быть свѣтскими: Надворному Совѣтнику *Вольфельдту* и Коллежскому Ассессору *Гертелю*, а духовными: Вольмарскому Оберъ-Пастору *Вальтеру* и Пастору Добленскаго Прихода, въ Курляндіи, *Рихтеру*.

— Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ 18-й день Іюня Высочайше повелѣть соизволилъ, чтобы Евангелическо-Лютеранскія Провинціяльныя и Городовыя Консисторіи, обязанныя, на основаніи Лютеранскаго Церковнаго Устава, представлять на мѣста двухъ духовныхъ членовъ Евангелической Генеральной Консисторіи по одному кандидату, непремѣнно представляли кандидатовъ, каждая изъ числа пасторовъ своего округа.

—

Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, даннымъ Правительствующему Сенату 22-го Іюня, изображено: „Для приведенія Нашей монетной системы въ совершенную стройность, признавъ за благо, согласно съ мнѣніемъ особаго Комитета Финансовъ, прекратить вовсе чеканъ платиновой монеты, повелѣваемъ: 1) Обмѣнъ платиновой монеты производить, по мѣрѣ ея предъявленія, на золотую и серебряную монету и на кредитные билеты, во всѣхъ Казначействахъ, въ теченіе шести мѣсяцевъ со дня полученія сего Указа. 2) По истеченіи сего срока, пріемъ платиновой монеты, какъ въ казенные платежи, такъ и для обмѣна, воспрещается. Впрочемъ, предоставляется частнымъ людямъ, буде затѣмъ нѣкоторая часть сей монеты останется въ обращеніи, принимать оную по добровольному согласію. Правительствующій Сенатъ не оставитъ сдѣлать по сему надлежащее распоряженіе."

— Государь Императоръ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, вслѣдствіе представленія Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Высочайше повелѣть соиз-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 25 *go Lipca.*

Jarosławski Wice-Gubernator, Kamer-Junkier, Radzca Stanu *Donaurow*, Najłaskawiéj mianowany Szambelanem Dworu Jego Cesarskiéj Mości.

— Hrabianka Helena *Von der Pahlen*, Panna Olga *Uszakow* i Hrabianka Elżbieta *Apraksin*, Najłaskawiéj mianowane Frejlinami Jéj Cesarskiéj Mości.

— Jego Cesarska Mość, w dniu 17 m Czerwca Najwyżéj rozkazać raczył: Członkami Ewangielicko-Luterskiego Konsystorza Jeneralnego, na następne trzy lata mają bydź: świeckiemi: Radzca Dworu *Wolfeldt* i Kollegialny Assessor *Hertel*, duchownymi zaś: Wolmarski Ober-Pastor *Walter* i Pastor Parafii Doblińskiéj w Kurlandyi, *Richter*.

— Jego Cesarska Mość, po najpoddanniejszém przełożeniu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, dnia 18 Czerwca Najwyżéj rozkazać raczył, ażeby każdy Ewangieliko Luterski tak Prowincyonalny jako i Miejski Konsystorz, które na mocy ustaw Kościoła Luterskiego obowiązane są przedstawiać na posady dwóch duchownych członków Ewangielickiego Konsystorza Jeneralnego po jednym kandydacie, przedstawiały koniecznie takowych kandydatów z liczby Pastorów swego okręgu.

—

W Najwyższym Ukazie, z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, danym Rządzącemu Senatowi d. 22-go Czerwca, wyrażono: „Dla przyprowadzenia naszego monetnego systematu do zupełnego porządku, uznawszy za właściwą, zgodnie ze zdaniem osóbnego Komitetu Finansowego, zaprzestać całkiem wybijania platynowéj monety, Rozkazujemy: 1) Wymianę platynowéj monety dokonywać w miarę jéj przedstawiania, na złotą i srébrną monetę i na bilety kredytowe, we wszystkich Kassach Skarbowych, w ciągu sześciu miesięcy od dnia otrzymania niniejszego Ukazu. 2) Po upływie tego zakresu, przyjmowanie platynowéj monety tak w wypłatach Skarbowych, jako i na wymianę, zostaje zabronioném. Wszakże, dozwala się prywatnym osobom, jeżeli potém jeszcze niejaka część téj monety pozostanie w obiegu, przyjmować takową za dobrowolną ugodą. Rządzący Senat nie omieszka uczynić w tym względzie stosowne rozporządzenia."

— Jego Cesarska Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w skutek przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych, Najwyżéj rozkazać raczył:

волилъ: съ проѣзжающихъ отъ Таурогенской станціи на Эйчевскую взимать прогонныя деньги въ томъ же количествѣ, въ какомъ положено взимать оныя съ проѣзжающихъ отъ Эйчевской станціи на Таурогенскую, т. е. вмѣсто производимыхъ нынѣ 1½ коп., брать по 2½ коп. серебромъ на версту и лошадь.

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ всеподданнѣйшій докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, по возникшему изъ дѣла о дворянствѣ рода *Млечковъ* вопросу, относительно признаванія жителей Царства Польскаго къ дворянскомъ достоинствѣ по свидѣтельствамъ, выдаваемымъ Герольдіею Царства, и особыхъ для сихъ лицъ свидѣтельствахъ на вступленіе въ службу Имперіи, нашелъ, что вопросъ сей въ настоящемъ докладѣ Правительствующаго Сената разрѣшается съ одной стороны совершенно соотвѣтственно съ силою существующихъ узаконеній, а съ другой и вполнѣ сообразно съ видами Правительства, — согласно съ заключеніемъ Сената, мнѣніемъ положилъ: въ дополненіе подлежащихъ статей Свода Законовъ постановить, что выдаваемыя Герольдіею Царства Польскаго тамошнимъ жителямъ свидѣтельства, объ окончательномъ признаніи ихъ въ дворянствѣ, принимаются за достаточное доказательство о дворянскомъ сихъ лицъ происхожденіи; но если получившіе такія свидѣтельства жители Царства пожелаютъ вступить на службу въ Имперіи, то они должны представить особое еще свидѣтельство отъ главнаго въ Царствѣ Польскомъ Начальства, или того правительственнаго мѣста, или лица, на которое выдача таковыхъ свидѣтельствъ будетъ возложена, что препятствій къ опредѣленію ихъ на службу въ Имперіи не встрѣчается. На которомъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, о признаваніи жителей Царства въ дворянскомъ достоинствѣ по свидѣтельствамъ, выдаваемымъ Герольдіею Царства и особыхъ для сихъ лицъ свидѣтельствахъ на вступленіе въ службу Имперіи, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

Пермь, 19 *Мая*.

28-го Апрѣля, въ Суксунскомъ Горномъ Заводѣ, принадлежащемъ Павлу и Петру Григорьевичамъ Демидовымъ, спущенъ на воду желѣзный пароходъ, первый, выстроенный у насъ на Уралѣ. Пароходъ сей построенъ единственно для испытанія возможности перевозки металловъ и товаровъ съ здѣшнихъ пристаней и изъ Сибири въ желѣзныхъ судахъ, буксируемыхъ пароходомъ. Постройка этого парохода произведена однимъ изъ владѣльцевъ Суксунскихъ Заводовъ, отставнымъ Гвардіи Штабсъ-Ротмистромъ Павломъ Григорьевичемъ Демидовымъ, который уже нѣсколько лѣтъ посвящаетъ свою жизнь усовершенствованію сихъ заводовъ. Проживая на этихъ заводахъ, онъ убѣдился въ необходимости измѣнить способъ навигаціи, и рѣшился основать здѣсь пароходное сообщеніе.

Извѣстія съ Кавказа.

Занятіе Анчимирской горы, 5-го Іюня, принудивъ непріятеля оставить безъ боя сильную Мичикальскую позицію, открыло намъ доступъ изъ Салатавіи въ Гумбетъ. Дагестанскій отрядъ занялъ Мичикалъ; Чеченскій — урочище Киркъ. Генералъ-Маіоръ *Пассекъ* съ авангардомъ изъ 5-ти баталіоновъ двинулся впередъ противъ значительной партіи непріятельской, наблюдавшей за нашими дѣйствіями, разсѣялъ оную и остановился на дорогѣ, пролегающей изъ Мичикала чрезъ Гумбетъ въ Андію.

Въ такомъ положеніи войска наши оставались до 10 числа. Время это употреблено для устройства складочнаго пункта въ Киркахъ и подвоза военныхъ и продовольственныхъ припасовъ изъ Евгеніевскаго укрѣпленія (на Сулакѣ). Между тѣмъ наступила необыкновенная стужа и въ горахъ выпалъ снѣгъ по колѣна.

10-го числа, оставивъ въ Киркахъ, для прикрытія складочнаго пункта и сообщенія съ предѣлами нашими, 5-ть баталіоновъ подъ командою Генералъ-Маіора Князя *Кудашева*, Чеченскій отрядъ соединился съ Дагестанскимъ, а 11-го и 12-го оба отряда слѣдовали къ позиціи, занятой авангардомъ Генералъ-

od przejeżdżających od stacyi Taurogieńskiéj do Ejezewskiéj pobierać pieniądze prohonne w téj iłości, w jakiéj się zwykle pobierają od przejeżdżających od stacyi Ejezewskiéj do Taurogeńskiéj, to jest, zamiast pobieranych teraz 1½ kop., brać po 2½ kop. srébrem od wiorsty i konia.

— Rada Państwa, w Departamencie Praw i w Ogólnem Zebraniu, rozpoznawszy najpoddanniejsze przełożenie Ogólnego Zebrania trzech piérwszych Departamentów Rządzącego Senatu, z powodu wynikłéj ze sprawy o szlachectwie rodu *Mleczkow* kwestyi, względem uznawania mieszkańców Królestwa Polskiego za szlachtę, na mocy świadectw, wydawanych przez Heroldyą Królestwa, tudzież względem osobnych dla takich osób świadectw na wejście do służby w Cesarstwie, znalazła, że kwestya ta, w obecném przełożeniu Rządzącego Senatu, rozstrzyga się z jednéj strony zupełnie zgodnie z mocą obowiązujących przepisów prawa, a z drugiéj też zupełnie odpowiednio widokom Rządu, — stosownie do wniosku Senatu uchwaliła: dla uzupełnienia odpowiednich artykułów Zbioru Praw postanowić, aby wydawane przez Heroldyą Królestwa Polskiego mieszkańcom tamecznym świadectwa o ostateczném przyznaniu im szlachectwa, przyjmowane były za dostateczny dowód szlacheckiego tych osób pochodzenia; lecz jesli otrzymujący takowe świadectwa mieszkańcy Królestwa, zechcą wejść do służby w Cesarstwie, wówczas powinni złożyć inne jeszcze świadectwo od głównéj w Królestwie Polskiem Zwierzchności, lub téj władzy, albo osoby, którym wydawanie takowych świadectw będzie poruczone, że nie ma przeszkód w przyjęciu ich do służby w Cesarstwie. Na takowéj opinii napisano: Jego Cesarska Mość, zapadłą opinią w Ogólném Zebraniu Rady Państwa, względem uznawania mieszkańców Królestwa Polskiego za szlachtę, na mocy świadectw, przez Heroldyą Królestwa wydawanych, oraz względem osobnych dla tychże osób świadectw na wejście do służby w Cesarstwie, Najwyżéj zatwierdzić raczył i wypełnić rozkazał.

Perm, 19 *maja*.

Dnia 28 Kwietnia, w Suksuńskiéj fabryce górniczéj, należącéj do Pawła i Piotra Demidowów, spuszczony został na wodę parostatek żelazny, piérwszy ze zbudowanych u nas na Uralu. Zbudowano go jedynie dla próby, czyli nie można będzie przewozić metalów i towarów z tutejszych przystani i z Syberyi, na statkach żelaznych, holowanych parostatkiem. Koszt na jego budowę łożył jeden z właścicieli fabryk Suksuńskich, dymissyonowany Sztabs-Rotmistrz Gwardyi, Paweł *Demidow*, który od lat kilku zajmuje się udoskonaleniem tychże fabryk. Mieszkając tam, przekonał się o konieczności zmiany sposobu żeglugi, i umyślił zaprowadzić tu kommunikacyą parostatkową.

Wiadomości z Kaukazu.

Zajęcie góry Anczymir, w dniu 5-m Czerwca, zmusiwszy nieprzyjaciela do opuszczenia bez bitwy silnéj pozycyi na Miczykalu, otworzyło nam przystęp z Sałatawii do Gumbetu. Oddział Dagestański zajął Miczykał; Czeczeński zaś, uroczysko Kirk. Jenerał-Major *Passek* z przednią strażą i pięciu batalionami posunął się naprzeciw znacznemu oddziałowi nieprzyjaciół, rozproszył go i zatrzymał się na drodze, idącéj z Miczykału przez Gumbet do Andyi.

W takiém położeniu zostawały wojska nasze do 10-go Czerwca. Czasu tego użyto na urządzenie składowego punktu w Kirkach i na przewiezienie zapasów wojennych i żywności z warowni Eugenijewskiéj na Sułaku. Tymczasem nastąpiły mocne zimna i w górach spadł śnieg po kolana.

Dnia 10 Czerwca, zostawiwszy w Kirkach, dla obrony punktu składowego i dla kommunikacyi z naszemi granicami, pięć batalionów, pod dowództwem Jenerał-Majora Xięcia *Kudaszewa*, oddział Czeczeński połączył się z Dagestańskim, a dnia 11-go i 12-go obadwa oddziały dążyły ku pozycyi, którą zajmowała przednia straż pod Jenerał-

Маіора *Пассека*. Движеніе это, по дорогѣ едва проходимой, постоянно сопровождалось или холоднымъ проливнымъ дождемъ, или снѣгомъ. Недостатокъ дровъ въ безлѣсномъ краѣ еще увеличилъ эти неожиданыя трудности. Но войска все перенесли не только съ твердостью, даже съ замѣчательною веселостію: желаніе встрѣтить непріятеля воодушевляло каждаго; громкія пѣсни раздавались на походѣ и на бивакахъ.

13-го числа небо прояснилось и 14-го, при хорошей уже погодѣ, отрядъ достигъ такъ называемыхъ Бурцукальскихъ воротъ, на хребтѣ, отдѣляющемъ Гумбетъ отъ Андіи.

Горцы всегда считали эту позицію непреодолимою преградою вторженію Русскихъ. Единственная тропинка, ведущая въ Андію, по узкому ущелью, была завалена грудою камней; другіе завалы устроены были на фланкирующихъ высотахъ. Окрестнымъ обществамъ объявлено было, что самъ *Шамиль* будетъ защищать *Андійскія ворота*. Но, къ общему удивленію, передовыя войска, подойдя къ Буцуркалу, дали знать, что непріятель отступилъ и что всѣ Андійскія деревни объяты пламенемъ. Вѣроятно, что опытъ 5 го числа поколебалъ рѣшимость горцевъ. *Шамиль*, не надѣясь на ихъ повиновеніе и убѣдясь, что не можетъ препятствовать вступленію нашему въ Андію, хотѣлъ по крайней мѣрѣ предать во власть нашу однѣ развалины и, приказавъ зажечь всѣ аулы, расположился, съ скопищемъ отъ 5-ти до 6 ти тысячъ человѣкъ, на горѣ, господствующей надъ главнымъ селеніемъ Андіи.

Отрядъ спустился въ деревню Гогатль и Главнокомандующій приказалъ Генералъ-Лейтенанту *Клюки-фонъ-Клюгенау* занять селеніе Андіи съ авангардомъ изъ 3-хъ баталіоновъ, Грузинскою милиціею и частію Кавалеріи. По приближеніи этихъ войскъ, непріятель открылъ огонь изъ 3 хъ орудій—Двинувъ Генералъ-Маіора *Бѣлявскаго* съ 2-мя баталіонами на подкрѣпленіе авангарда, Главнокомандующій Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ самъ отправился въ сел. Андіи съ Генераломъ отъ Инфантеріи *Лидерсомъ*, Генералъ Лейтенантомъ *Гурко* и раздѣляющимъ всѣ труды и опасности похода Принцемъ *Александромъ Гессенскимъ*. Но порывъ передовыхъ храбрецовъ нашихъ былъ такъ стремителенъ, что до прибытія всякаго подкрѣпленія дѣло завязалось и кончилось блистательнымъ и полнымъ успѣхомъ.

Находящійся впереди 3-й баталіонъ Егерскаго Князя Чернышева полка, подъ командою Адъютанта Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Наслѣдника Цесаревича, Полковника Князя *Барятинскаго*, и Грузины прошли селеніе съ Полковникомъ *Козловскимъ*, поднялись по отвѣснымъ тропинкамъ на высокую и крутую гору и атаковали непріятеля. Грузинская Княжеская и Дворянская сотни, подъ командою Предводителя Дворянства Горійскаго уѣзда, Князя *Эристофа*, Грузинская конная дружина, подъ командою Капитана Князя *Орбеліяна*, сотня Осетиновъ, подъ командою Гвардіи Ротмистра Князя *Казбека*, сотня Дигорцевъ и Кабардинцевъ, подъ командою Адъютанта Генералъ-Маіора Князя *Голицына*, Штабсъ-Капитана *Данилова*, и сотня казаковъ Моздокскаго Линейнаго Казачьяго полка, подъ командою Подполковника *Аминова*, спѣшились и пошли на штурмъ съ пѣхотою. Непріятель долженъ былъ изумиться, ибо, видя малочисленность войскъ спустившихся въ деревню, онъ не ожидалъ быть атакованнымъ до прибытія нашихъ резервовъ. Когда Егерскаго Князя Чернышева полка 3-го баталіона 3-я Карабинерная и 7-я Егерская роты взобрались на гору вмѣстѣ съ Грузинами, Горцы, подстрекаемые присутствіемъ самаго *Шамиля*, бросились въ шашки на горсть храбрыхъ; но 7-я Егерская рота приняла ихъ на штыки, отразила и пошла впередъ, поддерживаемая 3-ю Карабинерною. Грузины вступили въ то же время въ рукопашный бой съ непріятелемъ. Тутъ подоспѣли спѣшившіеся казаки, Кабардинскіе милиціонеры и Грузинской пѣшей милиціи 1-я дружина, а вскорѣ за ними остальныя двѣ роты упомянутаго баталіона и двѣ роты Люблинскаго Егерскаго полка. Непріятель еще пытался бросаться въ шашки, но каждый разъ его опрокидывали штыки егерей и шашки милиціонеровъ. Претерпѣвъ пораженіе на всѣхъ пунктахъ, Горцы искали спасенія въ поспѣшномъ отступленіи и обратили послѣднія усилія, чтобы увезти свои орудія.

Majorem *Passek*. Poruszeniu temu, po drodze omal nieprzebytéj, ciągle towarzyszył albo zimny deszcz ulewny, albo śnieg. Brak drzewa opałowego w kraju bezleśnym, zwiększał jeszcze te niespodziane trudności. Lecz wojska zniosły wszystko, nie tylko z wytrwałością, ale nawet z dziwnie wesołą myślą, chęć spotkania się z nieprzyjacielem ożywiała każdego; głośne pieśni brzmiały śród marszu i na biwakach.

Dnia 13-go niebo się wypogodziło, a 14-go, gdy już zupełna nastała pogoda, oddział zdążył do tak zwanych bram Burcukalskich na szczycie gór, oddzielających Gumbet od Andyi.

Górale poczytywali zawsze tę pozycyą za nieprzebytą zaporę wtargnieniu Rossyan. Jedna tylko ścieżka, prowadząca do Andyi przez ciasny wąwóz, zawalona była kupą kamieni; inne zasieki usypane były na bocznych górach. Okoliczne gminy zawiadomiono, że sam *Szamil* będzie bronił bramy Andyjskiéj. Lecz ku powszechnemu zdziwieniu, wojska idące przodem, podszedłszy do Bucurkału, oznajmiły, że nieprzyjaciel cofnął się, i że wszystkie wioski Andyjskie stoją w płomieniach. Bezwątpienia, odniesiona 5-go Czerwca klęska zachwiała odwagę górali. *Szamil*, nie ufając ich posłuszeństwu, i przekonawszy się, że nie zdoła przeszkodzić wejściu naszemu do Andyi, chciał przynajmniéj oddać w moc naszą same tylko ruiny, i rozkazawszy podpalić wszystkie auły, rozłożył się z gromadą, liczącą 5 do 6-ciu tysięcy ludzi, na górze, panującéj nad główną wioską Andyi.

Oddział spuścił się do wsi Gogatl i Głównodowodzący polecił Jenerał-Porucznikowi *Klucki von Klugenau* zająć wioskę Andyi z przednią strażą, z 3-ch batalionów złożoną, z milicyą Gruzińską i częścią jazdy. Za zbliżeniem się tych wojsk, nieprzyjaciel rozpoczął ogień z 3-ch dział. Posławszy Jenerał-Majora *Bielawskiego*, z dwoma batalionami, na wzmocnienie przedniéj straży, Głównodowodzący Oddzielnym Korpusem Kaukazkim sam udał się do wioski Andyi z Jenerałem Piechoty *Lüdersem*, Jenerał-Porucznikiem *Hurko*, oraz z Xięciem *Alexandrem Heskim*, dzielącym wszystkie trudy i niebezpieczeństwa marszu. Lecz zapał przodowych dzielnych żołnierzy naszych, tak był niepohamowany, że przed przybyciem jeszcze posiłków, bitwa zaczęła się i skończyła z świetnym i zupełnym skutkiem.

Znajdujący się na przedzie 3-ci batalion półku Strzelców Xięcia Czernyszewa, pod dowództwem Adjutanta Jego Cesarskiéj Wysokości Wielkiego Xięcia Następcy Cesarzewicza Półkownika Xięcia *Bariatyńskiego*, i Gruzini, przeszli przez wioskę z Półkownikiem *Kozłowskim*, wdarli się po spadzistych ścieżkach na wysoką i stromą górę, i attakowali nieprzyjaciela. Seciny Gruzińskie, Xiążęca i Szlachecka, pod dowództwem Marszałka Powiatu Goryjskiego Xięcia *Eristowa*, drużyna konna Gruzińska pod dowództwem Kapitana Xięcia *Orbielana*, Secina Osietynów, pod dowództwém Rotmistrza Gwardyi Xięcia *Kasbeka*, Secina Digorców i Kabardyńców pod dowództwem Adjutanta Jenerał-Majora Xięcia *Golicyna*, Kapitana *Danilowa*, i Secina Kozaków Mozdokskiego liniowego półku Kozackiego pod dowództwem pod Półkownika *Aminowa*, pospieszyły i poszły do szturmu, wraz z piechotą. Nieprzyjaciel musiał się zmięszać, bo widząc małą liczbę wojska, które spuściło się do wioski, nie spodziewał się być attakowanym przed przybyciem rezerw naszych. Kiedy roty: 3-cia Karabinierska i 7-ma Strzelecka 3-go batalionu półku Strzeleckiego Xięcia Czernyszewa, wdarły się na góry razem z Gruzińcami, Górale ożywieni obecnością samego *Szamila*, rzucili się z szablami na garstkę walecznych; lecz 7-ma rota strzelców przyjęła ich bagnetami, odparła i posunęła się naprzód, wsparta od 8-éj roty Karabinierskiéj. Gruzińcy w tymże czasie poszli w zapasy z nieprzjacielem. Przybyli też pośpiesznie nadciągający kozacy, milicya Kabardyńców, piérwsza drużyna pieszéj milicyi Gruzińskiéj, a wkrótce za niemi pozostałe dwie roty wspomnionego batalionu i dwie roty Lubelskiego półku Strzelców. Nieprzyjaciel kusił się jeszcze attakować nas z szablą w ręku, lecz za każdym razem odparły go bagnety strzelców i szable milicyi. Porażeni na wszystkich punktach Górale, szukali ratunku w śpiesznym odwrócie, i ostatnich dołożyli usiłowań, by uwieźć swoje działa.

Наши жарко преслѣдовали ихъ по узкой каменистой тропинкѣ, и не смотря на крайнее утомленіе и бросаемые съ высотъ камни, остановились не прежде, какъ на вершинѣ горы и то уже по приказанію подъѣхавшихъ къ нимъ Генераловъ *Лидерса*, и *Гурко*. Между тѣмъ, Генералъ-Маіоръ *Фокъ*, собравъ нѣсколько егерей, пѣшихъ казаковъ и милиціонеровъ, поднялся кратчайшихъ путемъ на самый гребень фланкирующей высоты, съ которой катились каменья, и сбилъ оттуда непріятеля. Блистательный подвигъ сей не стоилъ намъ значительной потери. Убиты командовавшій 7-ю егерскою ротою Князя Чернышева полка, Поручикъ *Маевскій* и Грузинской Дворянской Сотни дворянинъ *Жеваховъ*; ранены: Полковникъ Князь *Барятинскій*, въ ногу, пулею на вылетъ: Командующій 3-ю Карабинерною ротою того же полка Штабсъ-Капитанъ *Нейманъ*, тяжело; Подпоручикъ *Нѣмцовъ*, Подпоручикъ Князь Николай *Эристовъ*, Князья Давидъ и Дмитрій *Абашидзе*, Князь Иванъ *Туссіевъ* и Прапорщикъ *Цимакуридзе*; всего Егерей, Грузинъ, Осетиновъ, Кабардинцевъ, Дигорцевъ, Моздокскихъ казаковъ убито и ранено: Штабъ-Офицеръ 1, Оберъ-Офицеровъ 7, нижнихъ чиновъ 61, контужено 50.

Непріятель оставилъ на мѣстѣ нѣсколько десятковъ тѣлъ, но многихъ, а равно и раненыхъ, успѣлъ унести съ собой; въ плѣнъ взято лишь нѣсколько человѣкъ раненыхъ. Эти горцы и нѣкоторые Андійцы, добровольно явившіеся къ намъ въ тотъ же вечеръ и на другой день, единогласно показали, что непріятельскимъ скопищемъ предводительствовалъ тамъ *Шамиль*, съ 11-ю Наибами Сѣвернаго и Средняго Дагестана, что онъ всѣми мѣрами старался воспламенить фанатизмъ Мюридовъ, и спасся съ большимъ трудомъ, когда началось общее бѣгство.

Такимъ образомъ, во второй разъ, въ сію недавно-начатую кампанію, стремительное наступленіе нашихъ войскъ обратило въ бѣгство толпы непріятельскія; въ семъ послѣднемъ случаѣ, самъ *Шамиль* бѣжалъ постыдно и, послѣ тщетнаго истребленія богатыхъ деревень Андійскихъ, показалъ разоренны мъ жителямъ, что онъ не въ состояніи держаться и противъ горсти Русскихъ.

Войска наши стали лагеремъ на удобномъ мѣстѣ между деревнями Андіи и Гогатль, занимая обѣ деревни пѣхотою. Нѣкоторые изъ остающихся отъ пожара въ Гогатлѣ дома охраняются въ цѣлости, и къ мечетямъ поставленъ караулъ; въ самой же Андіи и мечеть съ окружающими ее домами сожжена Горцами. Изъ сего туземцы ясно увидятъ, сколь различно обращеніе наше отъ безчеловѣчныхъ поступковъ честолюбца, который увлекъ ихъ въ возмущеніе.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 22 *Іюля*.

На вчерашнемъ засѣданіи палаты перовъ, маршалъ Сультъ представилъ палатѣ Королевское постановленіе относительно закрытія палаты на 1845 годъ. Президентъ прочелъ сіе постановленіе, и вслѣдъ за симъ палата разошлась при восклицаніяхъ: Да здравствуетъ Король!

— Герцогъ Монпансьерскій прибылъ 30 Іюня въ Александрію. Саидъ-Паша, сынъ вице-Короля, встрѣтилъ герцога въ гавани и проводилъ въ приготовленный для него дворецъ, гдѣ вечеромъ Мегмедъ-Али самъ посѣтилъ юнаго герцога, а на другой день, герцогъ посѣтилъ вице-Короля, и 2 Іюля принималъ консуловъ. 6 Іюля герцогъ еще находился въ Александріи и намѣревался отправиться въ Каиръ.

— Министръ тунисскаго Бея, баронъ Раффо, прибылъ въ Марсель.

— Изъ Дюнкирхена сообщаютъ, что оттуда отправилось уже въ Бразилію, на 8 судахъ, до 1,500 германскихъ поселенцевъ, на иждивеніи принца Жуэнвильскаго, который, какъ извѣстно, основываетъ въ Бразиліи новую колонію.

— Исчислено, что черезъ десять лѣтъ, желѣзная дорога проведена будетъ изъ Лиссабона въ Кенигсбергъ чрезъ Мадритъ, Бордо, Парижъ, Брюссель, Кельнъ, Брауншвейгъ, Берлинъ и Данцигъ, и пространство сіе, въ нѣсколько сотъ миль, при нынѣшней быстротѣ ѣзды, можно будетъ проѣхать въ продолженіи 57 часовъ.

Nasi ścigali ich żywo po wązkiéj kamienistéj ścieżce a chociaż znużeni do najwyższego stopnia, pomimo rzucanych z wyżyn kamieni, zatrzymali się dopiéro na szczycie góry, i to za rozkazem Jenerałów *Lüdersa* i *Hurko*, którzy do nich podjechali. Gdy się to działo, Jenerał-Major *Fock*, zebrawszy kilku strzelców pieszych, kozaków i milicyantów, wdarł się najkrótszą drogą na sam wierzch bocznéj góry, z któréj rzucano kamienie, i wyparował stamtąd nieprzyjaciela. Świetny ten czyn, nie kosztował nas znacznéj straty. Polegli: Dowódzca 7-éj roty Strzelców półku Xięcia Czernyszewa, Porucznik *Majewski*, oraz z Szlacheckiéj seciny Gruzińskiéj szlachcic *Żewachow*; ranieni: Półkownik Xiąże *Bariatyński*, w nogę, kulą na wylot; Dowódzca 3-éj roty karabinierów tegoż półku, Sztabs Kapitan *Neumann*, ciężko; Podporucznik *Niemcow*, Podporucznik Xiążę Mikołaj *Eristow*, Xiążęta: Dawid i Dymitr *Abaszydze*; Xiążę Jan *Tussiew* i Chorąży *Cmakuridze*; w ogóle Strzelców, Gruzińców, Osietinów, Kabardyńców, Digorców, Kozaków Mozdokskich zabitych i ranionych: oficer wyższy 1, oficerów niższych 7, żołnierzy 61, kontuzyą odniosło 50.

Nieprzyjaciel zostawił na polu bitwy kilkadziesiąt ciał; wiele jednak trupów i rannych, zdołał unieść z sobą; w niewolą wzięto jedynie kilku rannych Górale i niektórzy Andyjcy, którzy sami dobrowolnie przybyli się do nas tegoż wieczora i dnia następnego, jednomyślnie zeznawali, że gromadą nieprzyjacielską dowodził sam *Szamil* z 11 Naibami Dagestanu północnego i średniego, że wszelkiemi środkami usiłował rozognić fanatyzm Miurydów i ocalił się z wielką trudnością, kiedy wszystko poszło w rozsypkę.

Takim sposobem po-raz drugi, w ciągu téj kampanii niedawno zaczętéj, dzielne natarcie naszych wojsk, zmusiło do ucieczki nieprzyjacielskie tłumy; w tém ostatniém zdarzeniu, sam *Szamil* haniebnie pierzchnął, i nadaremnie zniszczywszy bogate włości Andyjskie, pokazał mieszkańcom przywiedzionym do nędzy, że nie jest w stanie dotrzymać placu nawet garstce Rossyan.

Wojska nasze stanęły obozem na dogodném miejscu między wioskami Andyą i Gogatl, osadziwszy obie wioski piechotą. Niektóre niezniszczone od pożaru domy w Gogatli, zachowują się w całości, a do meczetów dodano straż; w saméj zaś Andyi, meczet, z otaczającemi go domami spalili Górale. Krajowcy stąd przekonają się, jak dalece inne jest postępowanie nasze od nieludzkich postępków dumnego człowieka, który ich wciągnął do powstania.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 22 *lipca*.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Parów, Marszałek Soult złożył Prezesowi Izby postanowienie królewskie, zamykające zgromadzenie Izb na rok 1845. Prezes odczytał takowe, i zaraz potém, Izba rozeszła się przy okrzykach: „Niech żyje Król!“

— Xiążę Montpensier, 30 Czerwca przybył do Alexandryi. Said Basza, syn Wice-Króla, przywitał go w porcie i zaprowadził do przygotowanego dlań pałacu, gdzie wieczorem Mehmed Ali sam młodego Xięcia odwiedził. Dnia następnego Xiążę Montpensier nawzajem odwiedził Wice-Króla, a 2-go lipca przyjmował Konsulów. Dnia 6-go lipca jeszcze znajdował się w Alexandryi, i zamierzał udać się do Kairu.

— Baron Raffo, Minister Beja tunetańskiego, przybył do Marsylii.

— Z Dunkierki donoszą, że ztamtąd odpłynęło już do Brezylii na 8 okrętach około 1.500 wychodzców niemieckich na rachunek Xięcia Joinville, który, jak wiadomo, zakłada w Brezylii nową osadę.

— Obliczono, że za lat 10 iść będzie koléj żelazna z Lizbony do Królewca przez Madryt, Bordeaux, Paryż, Bruxellę, Kolonię, Brunswig, Berlin i Gdańsk, którą to przestrzeń kilkuset milową, przy osiągniętéj teraz największéj szybkości lokomotyw, będzie można przejechać w przeciągu 57 godzin.

— Въ 1787 году, въ Парижѣ было 48 богоугодныхъ заведеній, въ коихъ призрѣвалось 6,236 больныхъ, 14,105 здоровыхъ и около 15,000 подкидышей. Народонаселеніе Парижа состояло въ то время изъ 660,000 жителей. Въ 1845 году, когда народонаселеніе достигло до милліона, въ Парижѣ находится 6,197 кроватей въ госпиталяхъ и 11,248 въ прочихъ богоугодныхъ заведеніяхъ; итого 17,445 кроватей, изъ коихъ 1,247 такихъ, за которыя взимаются деньги. Въ 1843 году находилось здѣсь 83,825 больныхъ, призрѣвалось 12,792 чел., неимѣвшихъ средствъ къ существованію и изувѣченныхъ, и воспитывалось 4,178 подкидышей. Въ заведенія сіи принимаютъ всякаго, не взирая на происхожденіе и вѣроисповѣданіе. Сверхъ сего, въ Парижѣ, въ 1843 году, роздано для больныхъ по домамъ 25,000 фр.

— Въ Ліонѣ, въ первыхъ числахъ Іюля, было 42 градуса тепла въ тѣни (по стоград. терм), а 53 градуса на солнцѣ.

23 *Іюля.*

Третьяго дня, когда Король прибылъ въ столицу и предсѣдательствовалъ въ совѣтѣ министровъ, министры: военный и внутреннихъ дѣлъ, имѣли честь откланиваться Его Величеству, предъ отъѣздомъ изъ Парижа. Маршалъ Сультъ отправится сперва въ свои помѣстья, а оттуда къ минеральнымъ водамъ въ Баньеръ де Бигоръ, а Г. Лакавъ-Лапланъ ѣдетъ на воды въ Контревиль.

— Герцогъ и герцогини Немурскіе выѣзжаютъ сегодня въ южную Францію; 5-го Августа Ихъ Высочества прибудутъ въ Бордо. Принцъ Омальскій выѣдетъ изъ Парижа послѣ Іюльскихъ празднествъ; онъ отправится въ лагерь близь Бордо. Принцъ Саксенъ-Кобургскій, съ супругою, переѣхали вчера изъ Нельи въ замокъ Э. Ихъ Величества Король и Королева поѣдутъ туда въ первыхъ числахъ Августа. Принцъ и принцесса Жуэнвильскіе возвратятся изъ Рандана въ Парижъ въ половинѣ наступающаго мѣсяца.

— По донесеніямъ, полученнымъ изъ Альжира отъ 16-го с. м, Абд-эль Кадеръ воротился въ Марокко, гдѣ снова началъ обдумывать свои планы къ возмущенію арабскихъ племенъ; онъ повсемѣстно разглашаетъ, что чрезъ три недѣли двинется съ большими силами въ восточную страну, и вторгнется въ предѣлы Альжиріи.

— Французскій посланникъ при Лондонскомъ дворѣ, графъ Сенъ-Олеръ, пріѣхалъ въ отпускъ на три мѣсяца въ Парижъ.

24 *Іюля.*

Гр. Брессонъ отправляется 30 с. м. изъ Парижа въ Испанію и будетъ присутствовать въ Бильбао, при свиданіи герцога и герцогини Немурскихъ съ Королевою Изабеллою и ея Августѣйшею родительницею. Герцогъ Немурскій ѣдетъ въ Испанію нарочно для того, чтобы разстроить планы бракосочетанія Королевы Изабеллы съ однимъ изъ сыновей Донъ Карлоса, если таковое намѣреніе принято.

— Въ Мониторѣ обнародовано нѣсколько реляцій о битвахъ альжирскаго отряда. Послѣднее донесеніе маршала Бюжо военному министру начинается слѣдующимъ: „Послѣ бури наступаетъ совершенная тишина; всѣ войска альжирскаго отряда возвратились уже изъ Медеи и Миліаны на кантониръ - квартиры въ столицу. Все пришло въ прежній порядокъ.“

— Въ журналѣ *Algérie* пишутъ, что уполномоченный Султана Абд-эль-Рамана, Эль-Хадаръ Эль-Слауи, заключенный въ темницу за несоблюденіе приказаній своего властелина при переговорахъ по трактату 18 Марта съ генераломъ Деларю, теперь освобожденъ. Возвратившись во Фецъ, онъ разсказывалъ неимовѣрныя вещи о переговорахъ, что и побудило Абд-эль-Рамана пріостановить ратификацію.

— Здѣсь всѣ сомнѣвались, утвердитъ ли Король принятый палатами законъ о государственномъ совѣтѣ; однако же законъ этотъ утвержденъ и уже обнародованъ въ Мониторѣ.

— Программа Іюльскихъ празднествъ уже обнародована. Въ это время будетъ въ городѣ иллюминація, фейерверки, пушечная пальба и народныя увеселенія.

— Въ одномъ изъ журналовъ пишутъ, что домъ Іезуитовъ на Почтовой улицѣ, купленъ орденомъ монахинь св. Ѳомы Вильневскаго.

— W roku 1787 było w Paryżu 48 szpitalów, które pielęgnowały 6,236 chorych, 14,105 zdrowych i około 15 000 dzieci podrzuconych. Paryż liczył wówczas 660,000 mieszkańców. W roku 1815, kiedy ludność wynosi blizko milion dusz, znajduje się w Paryżu 6, 97 łóżek w szpitalach a 11,218 łóżek w hospicyach; razem 17,445 łóżek, z których 1,217 płatnych. W roku 1843, pielęgnowano tu 83,8-5 chorych, utrzymywano 12 792 bez sposobu do życia i kalek, i żywiono 4,178 podrzutków. Do tych zakładów przyjmowany jest każdy bez względu na stan i religię. Prócz powyższych zakładów, Paryż złożył w roku 1843 jeszcze 25,000 fr. dla chorych po domach.

— W Lyonie było w piérwszych dniach lipca 42 stopnie ciepła w cieniu (stomiar. termom.), a 53 stopnie na słońcu.

Dnia 23 *lipca.*

Onegdaj, gdy Król przybył do stolicy dla prezydowania na radzie gabinetowéj, Ministrowie: wojny i spraw wewnętrznych, złożyli mu swe pożegnania, przed wyjazdem swym na wieś. Marszałek Soult udaje się naprzód do dóbr swoich, a stamtąd do wód w Bagnères de Bigore, a P. Lacave-Laplagne do wód w Contrepeville.

— Xiążę Nemours z małżonką dziś wyjeżdża ku Pireneom; dnia 5 go sierpnia będzie w Bordeaux. Xiążę Aumale nie prędzéj jak po uroczystościach Lipcowych opuści Paryż, i uda się do obozu pod Bordeaux. Xiążę Sasko Koburgski z małżonką, wczoraj wyjechał z Neuilly do zamku Eu. Król Ludwik Filip z Królową dopiéro w początkach Sierpnia udadzą się do wspomnionéj rezydencyi. Xiążę Joinville z małżonką, w połowie następnego miesiąca, wrócą z Randan do Paryża.

— Według wiadomości odebranych z Algieru, z dnia 16-go b. m., Abd-el Kader miał powrócić do Marokko, gdzie na-nowo rozpoczął swoje intrygi i knowania, dla podburzenia plemion Arabskich; na wszystkie strony kazał rozgłosić, że za trzy tygodnie znowu wykona poruszenie na wschód, i z wielkiemi siłami wtargnie do Algieryi.

— Poseł francuzki przy dworze Londyńskim, P. Saint-Aulaire, przybył za trzymiesięcznym urlopem do Paryża.

Dnia 24 *lipca.*

Hr. Bresson, 30 go b. m. wyjedzie z Paryża do Hiszpanii, i ma być obecnym w Bilbao, przy widzeniu się Xięcia i Xiężny Nemours z Królową Izabellą i jéj dostojną matką. Xiążę Nemours jedzie umyślnie do Hiszpanii dla zniweczenia projektu poślubienia Królowéj jednemu z synów Don Karlosa, gdyby podobny zamiar mógł być rzeczywiście powzięty.

— *Monitor* umieścił cały szereg biuletynów od wojska Algierskiego. Ostatni raport Marszałka Bugeaud do Ministra wojny, z dnia 15 go lipca, zaczyna się od tych wyrazów: „Po burzy następuje zupełna cisza; wszystkie wojska dywizyi Algierskiéj wróciły już do stolicy z Medeah i Milianah na zwykłe leże. Wszystko powraca do zwykłego porządku.“

— Dziennik *Algérie* donosi, że pełnomocnik Sułtana Muléj-Abd-el Rhamana, El-chadir el Slani, uwięziony za przekroczenie poleceń swego władzcy przy zawarciu traktatu z dnia 18-go marca z Jenerałem Delarue, znowu na wolność wypuszczony został. Człowiek ten, za powrotem do Fezu, chcąc podnieść swoje znaczenie, rozpowiadał najniepodobniejsze rzeczy o saméj traktowaniu, co właśnie spowodowało Abd-el Rhamana do zwłóczenia ratyfikacyi.

— Powszechnie wątpiono tutaj, czy przyjęte przez Izby prawo o radzie stanu, otrzyma potwierdzenie Królewskie; jednakże onegdaj prawo to, już potwierdzone, zostało ogłoszone w *Monitorze*.

— Ogłoszono już program uroczystości Lipcowych, które obchodzone będą przez oświecenie miasta, ognie sztuczne, salwę armatnią i zabawy ludu.

— Jeden z dzienników donosi, że dom Jezuitów przy ulicy Pocztowéj, został nabyty przez zgromadzenie zakonnic św. Tomasza z Villeneuve.

Англія.

Лондонъ, 21 *Іюля.*

Переговоры Г. Вагорна съ египетскимъ правительствомъ, относительно Остъ-Индской почты, приведены въ исполненіе. Отнынѣ почта будетъ доставляема изъ Александріи въ Тріестъ на англійскихъ пароходахъ, изъ Тріеста же чрезъ Германію въ одну изъ бельгійскихъ гаваней, а отсюда отправляема будетъ въ Лондонъ. Для доставленія почты изъ Тріеста въ Лондонъ, потребуется 100 часовъ времени.

— Изъ Новой Зеландіи напечатаны въ здѣшнихъ журналахъ довольно важныя извѣстія, изъ коихъ видно что возстаніе тамошнихъ жителей, подъ предводительствомъ какого-то Джона Геки, распространяется до того, что все народонаселеніе города Корорарико, принуждено было удалиться на суда. Во время бывшихъ съ туземцами сраженій, сіи послѣдніе не произвели ни одного варварскаго поступка; даже, предводитель ихъ Геки выпустилъ на волю одну Англичанку, попавшуюся въ плѣнъ.

— Въ Индіи усердно занимаются обширными проектами желѣзныхъ дорогъ. Тамъ образовались два комитета, одинъ для управленія дѣлами Бенгальскаго общества, которое имѣетъ капитала 4 милліона ф. ст. и называется *Great Western Railway*, и другой компаніи *Great Indian Peninsular Company*, владѣющей капиталомъ въ 6 милліоновъ ф. стер. Многія знатныя лица, занимающія въ Индіи разныя должности, участвуютъ въ сихъ предпріятіяхъ.

— По извѣстію изъ Белизы (англійской колоніи на Юкатанѣ), 30-го Апрѣля с. г., принялъ тамъ св. Крещеніе начальникъ Индѣйцевъ-Москитовъ, во владѣніяхъ коего Берлинцы намѣрены основать колонію; послѣ совершенія сего обряда, происходила его коронація.

— Вчера вышло изъ печати сочиненіе Д-ра Вольфа о его путешествіи въ Бухарію.

— Въ одной изъ Нью-Іоркскихъ газетъ обнародовано, что 5,000 молодыхъ дѣвицъ могутъ найти себѣ супруговъ въ Техасѣ.

22 *Іюля.*

Полученныя съ острова Новой-Зеландіи извѣстія, побудили правительство заняться отправленіемъ отряда, на подкрѣпленіе войскъ, находящихся въ Австраліи. Изъ Вулича послана будетъ въ Новую-Зеландію рота артиллеріи; сверхъ того находящіяся въ Новой-Голландіи и Новой-Зеландіи войска, немедленно будутъ усилены до 4,000 человѣкъ.

— На сихъ дняхъ, партія тори лишилась одного изъ знатнѣйшихъ своихъ ревнителей. Лордъ Кантербури, бывшій съ 1835 года членомъ верхней палаты, и до поступленія въ сіе званіе, въ продолженіе 17 лѣтъ состоявшій, подъ именемъ сэра Манперса Суттона, президентомъ нижней палаты, скончался скоропостижно отъ апоплексическаго удара.

Италія.

Римъ, 14 *Іюля.*

Третьяго дня, Папа принималъ въ аудіенціи одного изъ мальтійскихъ кавалеровъ, представителя ордена. Предметомъ разговора были дѣйствія ордена касательно ограниченія торга Неграми въ сѣверной Африкѣ. Съ этою цѣлію уступленъ будетъ кавалерамъ островъ, не на западѣ Италіи, какъ прежде предполагали, но не въ дальнемъ разстояніи отъ Корфу.

— Говорятъ, что напослѣдокъ правительство наше рѣшилось дозволить соорудить желѣзную дорогу въ церковной области.

Медіоланъ, 1 *Іюля.*

Все еще продолжаются политическія изслѣдованія въ церковной области. Сверхъ сего, римское правительство находится въ чрезвычайно затруднительномъ положеніи въ финансовомъ отношеніи, что легко объясняется огромными издержками на содержаніе войскъ, и дурнымъ управленіемъ доходовъ.

Неаполь, 1 *Іюля.*

Въ здѣшнихъ журналахъ обнародованъ трактатъ торговли и мореплаванія, заключенный между Англіею и Королевствомъ Обѣихъ Сицилій.

Anglia.

Londyn, 21 *lipca.*

Negocyacye P. Waghorn z rządem egipskim względem przewozu poczty wschodnio indyjskiéj, przyszły do skutku. Na przyszłość poczta będzie iść z Alexandryi statkami parowemi angielskiemi do Tryestu, ztamtąd przez Niemcy do jednego z portów belgijskich, zkąd wyprawioną będzie do Londynu. Przewoz z Tryestu do Londynu trwać będzie 100 godzin.

— Wiadomości z Nowéj-Zelandyi, ogłoszone w tutejszych dziennikach, są dosyć ważne. Z nich dowiadujemy się, że powstanie krajowców pod naczelnictwem niejakiego John Heki, coraz bardziéj się rozszerza, tak, że ludność bid'a miasta Kororarika, zmuszoną była wsiąść na okręty. W stoczonych bitwach krajowcy nie okazali najmniejszego czynu dzikości; naczelnik Heki, odesłał nawet kobietę angielską, wziętą do niewoli.

— Projekta wielkich kolei żelaznych w Indyach Wschodnich z gorliwością są popierane. Dzienniki zawierają długie doniesienia o dwóch komitetach, które się utworzyły, jeden dla kierowania interessami Bengalskiéj kompanii kolei żelaznéj *Great Western Railway* z 4 milionami, a drugi interessami kompanii *Great Indian Peninsular* z 6 milionami f. szt kapitału. Wiele znakomitych osób, które niegdyś piastowały w Indyach różne urzędy, mają udział w tych przedsięwzięciach.

— Według doniesień z Belize (osady angielskiéj na pobrzeżu Jukatan), dnia 30 kwietnia r. b został tamże ochrzczony Naczelnik Indyanów Moskitów, w którego kraju Berlinczycy założyć chcą osadę. Po chrzcie nastąpiła koronacya na Króla narodu Moskito.

— Dzieło Doktora Wolff o jego podróży do Bucharyi wyszło w tych dniach na widok publiczny.

— Jedna z gazet New-Yorskich ogłasza, że 5,000 młodych panien mogą znaleść małżonków w Texas.

Dnia 22 *lipca.*

Wiadomości z Nowéj-Zelandyi skłoniły rząd do zajęcia się wyprawieniem oddziału, dla wzmocnienia wojsk angielskich, konsystujących w Australii. Kompania artyllery natychmiast ma odpłynąć wprost z Woolwich do Nowéj-Zelandyi, a konsystujące w Nowéj-Hollandyi i Nowéj Zelandyi oddziały, jak najśpieszniéj będą skompletowane, o tyle, aby siła ich wynosiła 4,000 ludzi.

— Temi dniami, stronnictwo *tory* utraciło jednego z najznamienitszych zwolenników swoich. Lord Canterbury, od r. 1835 członek Izby Parów, który przed otrzymaniem godności parowskiéj, jako Sir Manners Sutton przez lat 17 sprawował urząd mówcy (Prezesa) Izby Niższéj, umarł nagle z apoplexyi.

Włochy.

Rzym, 14 *lipca.*

Onegdaj miał u Ojca św. posłuchanie jeden z kawalerów Maltańskich, reprezentant zakonu. Przedmiotem rozmowy było działanie zakonu względem poskromienia handlu, prowadzonego niewolnikami na północy Afryki. W tym celu ma być ustąpiona kawalerom wyspa, nie na zachodzie Włoch, jak to dawniéj głoszono, ale w bliskości Korfu.

— Słychać, że nareście rząd nasz dał się skłonić do zezwolenia na założenie kolei żelaznych w Państwie Kościelném.

Medyolan, 1 *lipca.*

Śledztwa polityczne trwają ciągle w Państwie Kościelném. Obok tego kłopoty finansowe rządu rzymskiego doszły do wysokiego stopnia, co łatwo da się wytłómaczyć przy ogromnych wydatkach na wojsko i przy złéj administracyi dochodów.

Neapol, 1 *lipca.*

Dzienniki tutejsze ogłosiły traktat żeglugi i handlu zawarty między Anglią a Królestwem Obojga Sycylii.

Испанія.

Мадритъ, 12 *Іюля*.

Всѣ либеральные журналы желаютъ того, чтобы Инфантъ Генрихъ немедленно сочетался бракомъ съ Королевою Изабеллою. Въ *Heraldo* совѣтуютъ, чтобы въ исполненіи этого плана не медлили. Въ *Tiempo* пишутъ, что рѣшеніе на бракосочетаніе Инфанта есть слѣдствіе не выбора, а необходимости. И въ самомъ дѣлѣ, Инфантъ обладаетъ такими качествами, которыя, при обыкновенныхъ обстоятельствахъ, дѣлаютъ его достойнѣйшимъ изъ всѣхъ искателей руки Королевы. Этотъ юный принцъ снискалъ уже расположеніе Нарваэза. Извѣстно, что всѣ члены королевской фамиліи говорятъ всѣмъ подданнымъ (кромѣ духовенства) „вы;" но вышеупомянутый Инфантъ, во время своего пребыванія въ Барселонѣ, въ разговорѣ съ генераломъ Нарваэзомъ называлъ его Ваше Превосходительство *(Excellence)*. Генералъ предлагалъ ему разные вопросы относительно политики, но на это принцъ отвѣчалъ скромно: „Мы на кораблѣ никогда не занимается политикою, и не знаемъ другой, кромѣ регламента. Ожидаю приказаній вашего превосходительства."

Съ другой стороны однако, скорое замужество Королевы встрѣтитъ нѣкоторыя затрудненія. Лейбъ-медики объявляютъ, что Ея Величеству еще рано вступать въ супружество. Да и разрѣшенія Папы не льзя будетъ получить безъ предварительной просьбы испанскаго правительства. Впрочемъ неизвѣстно, будетъ ли Инфантъ расположенъ вступить въ сей бракъ;— ибо умирающая мать его увѣщала всю свою фамилію, чтобы она старалась примириться съ семействомъ Донъ Карлоса.

— Французскій посланникъ увѣрялъ, что правительство его не станетъ прекословить бракосочетанію Королевы съ инфантомъ Генрихомъ.

13 *Іюля*.

Въ оффиціальной газетѣ обнародованы — постановленіе о преобразованіи государственнаго совѣта и новый законъ о книгопечатаніи, по силѣ коего дѣла о нарушеніи установленныхъ по сему предмету правилъ, будетъ рѣшать не судъ присяжныхъ, а судъ, въ коемъ будетъ засѣдать шесть судей, и подсудимый подвергается взысканію, тогда только, когда не менѣе 4-хъ судей признаютъ его виновнымъ. Государственный совѣтъ *(Consejo real)* будетъ состоять изъ министровъ, 30-ти назначенныхъ отъ короны ординарныхъ статсъ-совѣтниковъ и неопредѣленнаго числа экстраординарныхъ. Ординарный статсъ-совѣтникъ получаетъ жалованья 50,000 реаловъ (3,000 руб. сер.).

— Назначенная недавно правительствомъ коммиссія, для назначенія содержанія духовенству, представила свой докладъ, въ коемъ требуетъ возвращенія духовенству не проданныхъ еще церковныхъ имѣній.

— Главнымъ мѣстомъ сборища мятежниковъ въ Каталоніи есть городъ Сабадель, лежащій въ 6 часахъ пути отъ Барселоны. Двадцать пять захваченныхъ мятежниковъ разстрѣляли на мѣстѣ; прочихъ, приговоренныхъ на галеры, помѣстили въ морскую службу. Прочіе бѣжали въ горы, но преслѣдовавшая ихъ кавалерія убила 79 человѣкъ.

— Въ Барселонѣ учреждена военно-судная коммиссія.

Турція.

Константинополь, 1 *Іюля*.

Третьяго дня распустили здѣсь 1,500 матросовъ, кончившихъ срокъ своей службы. Они уже замѣщены рекрутами.

— Въ *Courrier de Constantinople* считаютъ слухъ объ умерщвленіи троихъ князей изъ семейства Шехабовъ, совершенно ложнымъ.

— Изъ Эрзерума выступили два баталіона пѣхоты и одна баттарея артиллеріи въ Ванъ, для подавленія тамошняго мятежа. Фанатики, жители этого города воспротивились предположенному новымъ Пашею введенію новаго управленія, предписаннаго гульханскимъ гаттишерифомъ.

— Въ заключенной, 2-го Іюня, между Маронитами и Друзами конвенціи изъяснено, что обѣ стороны будутъ удерживаться отъ всякихъ насилій и непріятельскихъ дѣйствій; что если Марониты начнутъ собираться для нападенія на Друзовъ, то сіи послѣдніе,

Hiszpania.

Madryt, 12 *lipca*.

Dzienniki liberalne oświadczają się jednozgodnie za tém, aby Infant Henryk bez zwłoki zaślubiony został z Królową Izabellą. *Heraldo* radzi, aby téj sprawy nie odwlekano; *Tiempo* mówi, że kandydatura Infanta polega nie na wyborze, ale na konieczności. Rzeczywiście Infant ten łączy w sobie osobiste przymioty, które śród zwyczajnych stosunków, czynią go najgodniejszym ze starających się o rękę Królowéj. Młody ten Xiążę zyskał już sobie względy u Narwaeza. Wiadomo, że wszyscy członkowie familii królewskiéj mówią do wszystkich poddanych (oprócz duchownych) „Ty", wspomniony zaś Infant w czasie pobytu swego w Barcelonie, dawał Jenerałowi Narwaez zawsze tytuł „JW. Pan" (Excellence). Jenerał zadawał mu różne pytania względem polityki, na które Xiąże odpowiedział ze skromnością: „Na moim okręcie nie zajmujemy się nigdy polityką, i nie znamy innéj, jak regulamin. Oczekuję rozkazów JW. Pana."

Z drugiéj atoli strony, śpieszne małżeństwo Królowéj napotka niektóre trudności. Przyboczni lekarze oświadczają, że Królowa jeszcze nie jest zdolną do zamężcia. Dyspensa papiezka nie da się uzyskać bez przyzwoleń ze strony rządu hiszpańskiego. Zresztą, nie wiadomo, czy sam Infant okazałby się skłonnym do zawarcia tych związków, gdyż umierająca jego matka zaleciła całéj swojéj rodzinie, aby starała się pojednać z rodziną Don Karlosa.

— Poseł francuzki zapewnił, że rząd jego nie będzie się sprzeciwiał zaślubienu Królowéj z Infantem Henrykiem.

Dnia 13 *lipca*.

Gazeta rządowa umieściła dzisiaj postanowienie, o organizacyi Rady Stanu, i nowe prawo o druku. Według tego prawa, nie sąd przysięgłych, lecz trybunał złożony z sześciu sędziów, w sprawach o nadużycie wolności druku wyrokować będzie, atoli przynajmniéj cztérech sędziów musi uznać winę przekraczającego. Rada Stanu (Consejo Real), składać się będzie z Ministrów, z 30 przez koronę mianowanych zwyczajnych, i nieoznaczonéj liczby nadzwyczajnych Radzców Stanu. Płaca zwyczajnego Radzcy Stanu wynosi 50,000 realów (3,000 rub. sr.).

— Wyznaczona niedawno przez rząd kommissya do uposażenia duchowieństwa i kościoła, złożyła raport, w którym domaga się zwrócenia duchowieństwu niesprzedanych dóbr kościelnych.

— Srodkowym punktem poruszeń buntowniczych w Katalonii, jest miasto Sabadell, o 6 godzin drogi od Barcelony. Dwudziestu pięciu ujętych buntowników rozstrzelano na miejscu; innych skazanych na galery, zabrano na okręt liniowy do służby morskiéj; reszta uciekła w góry, ale jazda ścigając ich, ubiła w polu jeszcze 79 ludzi.

— W Barcelonie ustanowiono kommissyą wojskową z prawami sądu wojennego.

Turcya.

Konstantynopol, 1 *lipca*.

Onegdaj rozpuszczono tu w uroczysty sposób 1,500 majtków, którzy służbę swoją ukończyli. Nowozaciężni już ich zastąpili.

— *Courrier de Constantinople* ogłasza wieść o zamordowaniu trzech Xiążąt z familii Szechabów za zupełnie zmyśloną.

— Z Erzerum wyruszyły dwa bataliony piechoty i baterya artyleryi do Wan, dla uśmierzenia tamecznego powstania. Ludność fanatyczna tego miasta oparła się zamierzonemu przez Nowego Baszę zaprowadzeniu nowéj administracyi, postanowionéj w hattiszeryfie z Gulhane.

— Między Maronitami i Druzami, w d. 2-go czerwca, zawarta została konwencya, która stanowi, że obie strony wstrzymają się nadal od wszelkich gwałtów i kroków nieprzyjacielskich; że jeżeli Maronici zaczną zbierać się dla napadu na Druzów, ci, nie idąc za ich przykładem,

не слѣдуя ихъ примѣру, извѣстятъ о томъ правительство, и прибѣгнутъ къ его помощи для сохраненія спокойствія; что отнынѣ обѣ партіи будутъ жить въ мирѣ и согласіи; все случившееся должно быть изглажено изъ бытописаній; наконецъ, что та изъ договаривающихся сторонъ, которая нарушитъ условія конвенціи, подвергаетъ себя отвѣтственности, какую Порта признаетъ справедливымъ назначить. Полученныя изъ Сиріи извѣстія сообщаютъ, что Друзы и Марониты все еще стоятъ подъ ружьемъ, не смотря на заключенный договоръ; вскорѣ, вѣрно, снова начнутся непріятельскія дѣйствія.

— На сихъ дняхъ ожидаютъ здѣсь принца Монпансьерскаго прямо съ Туниса.

Смирна, 5 *Іюня*.

Ночью, съ 3-го на 4-е с. м., произошелъ здѣсь сильный пожаръ, истребившій большую часть города. Пожаръ начался на одномъ постояломъ дворѣ, и при сильномъ сѣверномъ вѣтрѣ охватилъ въ скоромъ времени кварталы: Франковъ, Кевуріо-Магаля, населенный греческими купцами и католиками, также улицу Еранiо и часть турецкаго квартала. Въ числѣ прочихъ зданій, сгорѣли домы консуловъ нидерландскаго и тосканскаго. Экипажи: австрійскаго корвета, „Адріа" и французскаго брига „Воляжъ" находившіеся въ гавани, поспѣшили на помощь.

Съ Сербской границы, 5 *Іюля*.

Болѣе 20 христіанскихъ семействъ, спасаясь отъ безчеловѣчнаго гоненія Туркокъ въ Босніи, прибыли на дняхъ въ Сербію, гдѣ встрѣтили радушный пріемъ.

Египетъ.

Александрія, 26 *Мая*.

Извѣстія изъ Сиріи весьма неблагопріятны и угрожаютъ большими несчастіями. Междоусобная война на Ливанѣ распространяется все болѣе и болѣе; убійства, грабежи, раззорѣніе деревень, монастырей и церквей, кажутся обыкновенными дѣлами. Всѣ донесенія согласны относительно безчеловѣчнаго, варварскаго обращенія Друзовъ съ Христіанами, равно какъ и на счетъ пристрастія турецкихъ властей къ Друзамъ. Лица понимающіяся дѣла, сирійскія происшествія приписываютъ происками Англіи и Франціи. Французское правительство давно уже старается пріобрѣсти прежнее вліяніе, которое имѣло на христіанское народонаселеніе въ Ливанѣ, и котораго со времени событій 1841 года почти совершенно лишилось; оно для этой цѣли употребило миссіонеровъ Лазаристовъ. Англія, завидуя сему, старалась съ своей стороны пріобрѣсть такое же вліяніе у Друзовъ, и это именно обстоятельство причинило недоразумѣнія и ссоры, вслѣдствіе коихъ вспыхнули съ обѣихъ сторонъ кровопролитныя схватки. Турки съ извѣстною своею изворотливою политикою, вмѣсто того, чтобы прекратить зло, напротивъ содѣйствуютъ Друзамъ, и нарочно стараются раздражить обѣ стороны, чтобы обезсиливъ ту и другую, легче потомъ подчинить ихъ власти Порты.

— Изъ Аравіи увѣдомляютъ, что Дарейхскіе, Недшидскіе и Ассирійскіе Вагабиты заключили между собою союзъ, который легко положитъ конецъ Турецкому Владычеству. Даже и Египетъ въ опасности, потому что отважные Вагабиты, видя, что въ немъ почти нѣтъ войска, и не ожидая сопротивленія, легко могутъ предать оный грабежу.

— Вице-Король одобрилъ планъ французскаго инженера Монжеля касательно насыпи на берегу Нила, заключилъ контракты на доставку паровыхъ машинъ, и приказалъ закупить во Франціи нужныя для сей работы орудія.

uwiadomią o tém rząd, i wezwą jego pomocy do utrzymania spokojności; że odtąd oba stronnictwa będą żyły w zgodzie i pokoju, co zaś dotąd zaszło, ma być wymazane z xięgi dziejów; nakoniec, że ta ze stron umawiających się, któraby piérwsza naruszyła konwencyą, poddaje się wszelkiéj karze, jakąby Porta na nię wymierzyć za słuszne uznała. Wszakże, według wiadomości z Syryi, Druzowie i Maronici stoją jeszcze ciągle pod bronią, pomimo zawartéj konwencyi, i zapewne nie długo na wznowienie kroków nieprzyjacielskich czekać będziemy.

— W tych dniach spodziewany tu jest Xiąże Montpensier prosto z Tunis.

Smyrna, 5 *lipca*.

W nocy, z dnia 3 go na 4-ty b. m., nadzwyczajny pożar, jakiego nikt nie pamięta, pochłonął znaczną część miasta. Pożar wszczął się w jednéj gospodzie, a pędzony wiatrem północnym, zniszczył w krótkim przeciągu czasu cyrkuły: Franków, Kenurio Mahala, zamieszkały przez kupców greckich i katolików, długą ulicę Yernio, i część okręgu Tureckiego. Między innemi budynkami spłonęły także Konsulaty: Niderlandzki i Toskański. Osady Austryackiéj korwety *Adria* i francuzkiego brygu *Volage* odznaczyły się czynną gorliwością przy gaszeniu pożaru.

Od granicy serbskiéj, 5 *lipca*.

Około 20 rodzin chrześciańskich, uciekając przed nieludzką tyranią i prześladowaniem Turków w *Bosnii*, schroniło się w tych dniach do Serbii, gdzie zostały gościnnie przyjęte.

Egipt.

Alexandrya, 26 *maja*.

Wiadomości z Syryi są ciągle przejmujące zgrozą i smutkiem. Wojna domowa w Libanie coraz się bardziéj rozszerza; morderstwa i burzenie wsi, klasztorów i kościołów, są rzeczą zwyczajną. Wszystkie doniesienia zgadzają się co do nieludzkiego, barbarzyńskiego postępowania Druzów z Chrześcianami, oraz co do niegodnéj stronności władz tureckich na korzyść Druzów. Osoby dobrze rzeczy świadome przypisują wypadki Syryjskie po części zabiegom Anglii i Francyi. Rząd francuzki oddawna już stara się odzyskać swój wpływ, jaki wywierał niegdyś na chrześciańską ludność w Libanie a od wypadków w roku 1841 prawie zupełnie utracił, i na ten cel używa Misyonarzy Łazarystów. Anglia, zazdroszcząc tego, stara się o równyż wpływ u Druzów, skąd powstały zatargi i nieporozumienia, będące powodem do krwawych z obustron gwałtowności. Turcy ze swoją znaną przewrotną polityką, zamiast położyć tamę złemu, dopomagają Druzom, i starają się umyślnie rozjątrzyć obie strony, aby się nawzajem osłabiając i niszcząc, tém łatwiéj potém przed władzą Porty uległy.

— Donoszą z Arabii, że Wahabitowie z Dareyeh, Nedszid i Assir, zawiązali między sobą przymierze, które łatwo może położyć koniec tureckiemu panowaniu w tym kraju. Nawet sam Egipt jest zagrożony; waleczni bowiem Wahabitowie, widząc go ogołoconym z wojska, i nie spodziewając się odporu, łatwo złupić go mogą.

— Wice-Król zatwierdził plan inżeniera francuzkiego Mongel, co do budowy tamy nad Nilem; zawarł kontrakty o dostawę machin parowych, i wydał polecenie względem zakupu we Francyi potrzebnych narzędzi.

ВИЛЬНА. въ Тип. Ѳ. Глюксберга— Печ. позвол. 31 го Іюля 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.